

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV
Curs / Curso
2022-2023

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>						
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>		Viola barroca 2				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>		24	Curs <i>Curso</i>	2º	Semestre <i>Semestre</i>	3º y 4º <i>3r i 4t</i>
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>		Específica	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>		Castellano <i>Castellá</i>	
Matèria <i>Materia</i>		Instrumento principal <i>Instrument principal</i>				
Títol Superior <i>Título Superior</i>		Título Superior de Música <i>Título Superior de Música</i>				
Especialitat <i>Especialidad</i>		Interpretación <i>Interpretació</i>				
Centre <i>Centro</i>		Conservatori Superior de Música "Salvador Seguí" de Castelló				
Departament <i>Departamento</i>		Música de càmera – Música Antigua <i>Música de cambra – Música Antiga</i>				
Professorat <i>Profesorado</i>		María Teresa Casanova Sánchez de Vega				
e-mail <i>e-mail</i>		casanova_marsan@gva.es				
1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació <i>Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación</i>						
<p>El Graduado o Graduada en interpretación deberá ser un/a profesional cualificado/a con un dominio completo de las técnicas de interpretación del instrumento y su repertorio, y en su caso, de instrumentos complementarios.</p> <p><i>El Graduat o Graduada en interpretació haurà de ser un/a professional qualificat/da amb un domini complet de les tècniques d'interpretació de l'instrument i el seu repertori, i si escau, d'instruments complementaris.</i></p> <p>Deberá estar preparado/a para ejercer una labor interpretativa de alto nivel de acuerdo con las características de su modalidad y especialización, tanto en el papel de solista como formando parte de un conjunto, así como, en su caso, en su condición de intérprete acompañante de música y de danza.</p> <p><i>Haurà d'estar preparat/da per a exercir una labor interpretativa d'alt nivell d'acord amb les característiques de la seua modalitat i especialització, tant en el paper de solista com formant part d'un conjunt, així com, si escau, en la seua condició d'intèrpret acompanyant de música i de dansa.</i></p> <p>Deberá conocer las características técnicas y acústicas de su instrumento, profundizando en su desarrollo histórico.</p> <p><i>Haurà de conèixer les característiques tècniques i acústiques del seu instrument, aprofundint en el seu desenvolupament històric.</i></p> <p>Deberá tener formación para el ejercicio del análisis y del pensamiento musical, y disponer de</p>						

una sòlida formació metodològica y humanística que le ayude en la tarea de investigación afín al ejercicio de su profesión.

Haurà de tenir formació per a l'exercici de l'anàlisi i del pensament musical, i disposar d'una sòlida formació metodològica i humanística que li ajude en la tasca de recerca afí a l'exercici de la seua professió.

Aproximar al alumnado a los estudios de género desde una perspectiva multidisciplinar para analizar el impacto que las construcciones de género poseen en las disciplinas musicales objeto de enseñanza institucional en el marco valenciano, español y europeo.

Aproximar a l'alumnat als estudis de gènere des d'una perspectiva multidisciplinària per a analitzar l'impacte que les construccions de gènere posseeixen en les disciplines musicals objecte d'ensenyament institucional en el marc valencià, espanyol i europeu.

Capacitar académicamente al estudiantado en la comprensión de la perspectiva de género como metodología de análisis y transformación de la realidad social discriminatoria.

Capacitar acadèmicament a l'estudiantat en la comprensió de la perspectiva de gènere com a metodologia d'anàlisi i transformació de la realitat social discriminatòria.

1.2 Coneixements previs

Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Nivel mínimo de competencias correspondiente a los contenidos concluyentes del primer curso de Grado Superior de la especialidad.

Nivell mínim de competències corresponent als continguts conclouents del primer curs de Grau Superior de la especialitat.

2 Competències de l'assignatura

Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

Competencias transversales:

Competències transversals:

- CT 1 Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora.
Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.
- CT 2 Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionarla adecuadamente.
Arreplegar informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- CT 3 Solucionar problemas y tomar decisiones que respondan a los objetivos del trabajo que se realiza.
Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del treball que es realitza.
- CT 6 Realizar autocrítica hacia el propio desempeño profesional e interpersonal.
Realitzar autocrítica cap al propi acompliment professional i interpersonal.
- CT 8 Desarrollar razonada y críticamente ideas y argumentos.
Desenvolupar raonadament i crítica idees i arguments.
- CT 9 Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinarios y en contextos culturales diversos.
Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos.

CT 11 Desarrollar en la práctica laboral una ética profesional basada en la apreciación y sensibilidad estética, medioambiental y hacia la diversidad.

Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.

CT 12 Adaptarse, en condiciones de competitividad a los cambios culturales, sociales y artísticos y a los avances que se produzcan en el ámbito profesional y seleccionar los cauces adecuados de formación continua.

Adaptar-se, en condicions de competitivitat als canvis culturals, socials i artístics i als avanços que es produïsquen en l'àmbit professional i seleccionar els llits adequats de formació contínua.

CT 13 Buscar la excelencia y la calidad en su actividad profesional.

Cercar l'excel·lència i la qualitat en la seua activitat professional.

CT 14 Dominar la metodología de la investigación en la generación de proyectos, ideas y soluciones viables.

Dominar la metodologia de la recerca en la generació de projectes, idees i solucions viables.

CT 16 Usar los medios y recursos a su alcance con responsabilidad hacia el patrimonio cultural y medioambiental.

Usar els mitjans i recursos al seu abast amb responsabilitat cap al patrimoni cultural i mediambiental.

CT 17 Contribuir con su actividad profesional a la sensibilización social de la importancia del patrimonio cultural, y su incidencia en los diferentes ámbitos y su capacidad de generar valores significativos.

Contribuir amb la seua activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, i la seua incidència en els diferents àmbits i la seua capacitat de generar valors significatius.

CT 18 Comprometerse con la ética, los valores de igualdad, coeducación y la responsabilidad social en el ámbito de la ciudadanía y en lo profesional.

Comprometre's amb l'ètica, els valors d'igualtat, coeducació i la responsabilitat social en l'àmbit de la ciutadania i en el professional.

Competencias genéricas:

Competències genèriques:

CG 2 Mostrar aptitudes adecuadas para la lectura, improvisación, creación y recreación musical.

Mostrar aptituds adequades per a la lectura, improvisació, creació i recreació musical.

CG 3 Producir e interpretar correctamente la notación gráfica de textos musicales.

Produir i interpretar correctament la notació gràfica de textos musicals.

CG 5 Conocer los recursos tecnológicos propios de su campo de actividad y sus aplicaciones en la música preparándose para asimilar las novedades que se produzcan en él.

Conèixer els recursos tecnològics propis del seu camp d'activitat i les seues aplicacions en la música preparant-se per a assimilar les novetats que es produïsquen en ell.

CG 6 Dominar uno o más instrumentos musicales en un nivel adecuado a su campo principal de actividad.

Dominar un o més instruments musicals en un nivell adequat al seu camp principal d'activitat.

CG 8 Aplicar los métodos de trabajo más apropiados para superar los retos que se le presenten en el terreno del estudio personal y en la práctica musical colectiva.

Aplicar els mètodes de treball més apropiats per a superar els reptes que se li presenten en el terreny de l'estudi personal i en la pràctica musical col·lectiva.

CG 9 Conocer las características propias de su instrumento principal, en relación con su construcción y acústica, evolución histórica e influencias mutuas con otras disciplinas.

Conèixer les característiques pròpies del seu instrument principal, en relació amb la seua construcció i acústica, evolució històrica i influències mútues amb altres disciplines.

CG 11 Estar familiarizado con un repertorio amplio y actualizado, centrado en su especialidad, pero abierto a otras tradiciones. Reconocer los rasgos estilísticos que caracterizan a dicho repertorio y poder describirlos de forma clara y completa.

Estar familiaritzat amb un repertori ampli i actualitzat, centrat en la seua especialitat, però obert a altres tradicions. Reconèixer els trets estilístics que caracteritzen a aquest repertori i poder descriure'ls de forma clara i completa.

CG 12 Acreditar un conocimiento suficiente del hecho musical y su relación con la evolución de los valores estéticos, artísticos y culturales.

Acreditar un coneixement suficient del fet musical i la seua relació amb l'evolució dels valors estètics, artístics i culturals.

CG 13 Conocer los fundamentos y la estructura del lenguaje musical y saber aplicarlos en la práctica interpretativa, creativa, de investigación o pedagógica.

Conèixer els fonaments i l'estructura del llenguatge musical i saber aplicar-los en la pràctica interpretativa, creativa, de recerca o pedagògica.

CG 14 Conocer el desarrollo histórico de la música en sus diferentes tradiciones, desde una perspectiva crítica que sitúe el desarrollo del arte musical en un contexto social y cultural.

Conèixer el desenvolupament històric de la música en les seues diferents tradicions, des d'una perspectiva crítica que situe el desenvolupament de l'art musical en un context social i cultural.

CG 17 Estar familiarizado con los diferentes estilos y prácticas musicales que le permitan entender, en un contexto cultural más amplio, su propio campo de actividad y enriquecerlo.

Estar familiaritzat amb els diferents estils i pràctiques musicals que li permeten entendre, en un context cultural més ampli, el seu propi camp d'activitat i enriquir-ho.

CG 18 Comunicar de forma escrita y verbal el contenido y los objetivos de su actividad profesional a personas especializadas, con uso adecuado del vocabulario técnico y general.

Comunicar de forma escrita i verbal el contingut i els objectius de la seua activitat professional a persones especialitzades, amb l'ús adequat del vocabulari tècnic i general.

CG 23 Valorar la creación musical como la acción de dar forma sonora a un pensamiento estructural rico y complejo.

Valorar la creació musical com l'acció de donar forma sonora a un pensament estructural ric i complex.

CG 24 Desarrollar capacidades para la autoformación a lo largo de su vida profesional.

Desenvolupar capacitats per a l'autoformació al llarg de la seua vida professional.

CG 25 Conocer y ser capaz de utilizar metodologías de estudio e investigación que le capaciten para el continuo desarrollo e innovación de su actividad musical a lo largo de su carrera.

Conèixer i ser capaç d'utilitzar metodologies d'estudi i recerca que li capaciten per al continu desenvolupament i innovació de la seua activitat musical al llarg de la seua carrera.

Competencias específicas:

Competències específiques:

CE 1 Interpretar el repertorio significativo de su especialidad tratando de manera adecuada los aspectos que lo identifican en su diversidad estilística.

Interpretar el repertori significatiu de la seua especialitat tractant de manera adequada els aspectes que ho identifiquen en la seua diversitat estilística.

CE 2 Construir una idea interpretativa coherente y propia.

Construir una idea interpretativa coherent i pròpia.

CE 4 Expresarse musicalmente con su instrumento/voz de manera fundamentada en el conocimiento y dominio en la técnica instrumental y corporal, así como en las características acústicas, organológicas y en las variantes estilísticas.

Expressar-se musicalment amb el seu instrument/veu de manera fonamentada en el coneixement i domini en la tècnica instrumental i corporal, així com en les característiques acústiques, organològiques i en les variants estilístiques.

CE 5 Comunicar, como intérprete, las estructuras, ideas y materiales musicales con rigor.

Comunicar, com a intèrpret, les estructures, idees i materials musicals amb rigor.

CE 6 Argumentar y expresar verbalmente sus puntos de vista sobre la interpretación, así como responder al reto que supone facilitar la comprensión de la obra musical.

Argumentar i expressar verbalment els seus punts de vista sobre la interpretació, així com respondre al repte que suposa facilitar la comprensió de l'obra musical.

CE 7 Desarrollar aptitudes para la lectura e improvisación sobre material musical.

Desenvolupar aptituds per a la lectura i improvisació sobre material musical.

3 Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	
RESULTATS D'APRENENTATGE RESULTADOS DE APRENDIZAJE	COMPETÈNCIES RELACIONADES COMPETENCIAS RELACIONADAS
<p>A. Afianzar las estrategias necesarias para conseguir una toma de conciencia y un control corporal que permitan un desarrollo instrumental adecuado.</p> <p><i>Afermar les estratègies necessàries per a aconseguir una presa de consciència i un control corporal que permeten un desenvolupament instrumental adequat.</i></p> <p>B. Replantear los hábitos posturales y de movimiento.</p> <p><i>Replantejar els hàbits posturals i de moviment.</i></p> <p>C. Desarrollar la autonomía en el estudio de la técnica, de la técnica aplicada y del repertorio propio del curso: -Técnica: Afinación y ritmo. Calidad del sonido. Cambios de posición, de cuerda y del arco. Posiciones fijas. Dobles cuerdas, acordes armónicos, ornamentos. Dinámica del arco. Aplicación y dominio del vibrato según el estilo. -Técnica aplicada: Estudios. -Autonomía en las digitaciones y arcadas en obras y estudios. -Repertorio: Aplicar la técnica desarrollada y las características diferenciadoras de cada estilo.</p> <p><i>Desenvolupar l'autonomia en l'estudi de la tècnica, de la tècnica aplicada i del repertori propi del curs: -Tècnica: Acordança i ritme. Qualitat del so. Canvis de posició, de corda i de l'arc. Posicions fixes. Dobles cordes, acordes harmònics, ornaments. Dinàmica de l'arc. Aplicació i domini del vibrato segons l'estil. -Tècnica aplicada: Estudis. -Autonomia en les digitacions i arcades en obres i estudis. -Repertori: Aplicar la tècnica desenvolupada i les característiques diferenciadores de cada estil.</i></p> <p>D. Desarrollar la autonomía y el criterio personal a través del conocimiento, análisis y comprensión de los distintos elementos y procedimientos constructivos, para posibilitar una interpretación coherente y consciente.</p>	<p>A. CT3, CG8, CE4</p> <p>B. CT3, CG8</p> <p>C. CT1, CT2, CT14, CT15, CG2, CG8, CG9, CG11, CG17, CE1, CE2, CE5</p> <p>D. CT3, CT6, CT15, CG13, CG25, CE2, CE7</p>

<p><i>Desenvolupar l'autonomia i el criteri personal a través del coneixement, anàlisi i comprensió dels diferents elements i procediments constructius, per a possibilitar una interpretació coherent i conscient.</i></p> <p>E. Interpretar el repertorio propuesto con criterios estilísticos adecuados. <i>Interpretar el repertori proposat amb criteris estilístics adequats.</i></p> <p>F. Desarrollar hábitos de estudio que permitan asimilar un alto nivel de autocrítica. <i>Desenvolupar hàbits d'estudi que permeten assimilar un alt nivell d'autocrítica.</i></p> <p>G. Estimular el interés por conocer los diferentes estilos interpretativos del Barroco y Clasicismo. <i>Estimular l'interès per conèixer els diferents estils interpretatius del Barroc i Classicisme.</i></p> <p>H. Practicar los procesos que posibilitan la interpretación de memoria y la capacidad de lectura a vista de modo funcional y comprensiva. <i>Practicar els processos que possibiliten la interpretació de memòria i la capacitat de lectura a vista de manera funcional i comprensiva.</i></p> <p>I. Dominar actitudes y hábitos de concierto. Comunicar como un intérprete en concierto. <i>Dominar actituds i hàbits de concert. Comunicar com un intèrpret en concert.</i></p> <p>J. Afianzar la interrelación de los diferentes aspectos posturales, técnicos, interpretativos, analíticos y estilísticos de acuerdo con el nivel requerido en este curso. <i>Afermar la interrelació dels diferents aspectes posturals, tècnics, interpretatius, analítics i estilístics d'acord amb el nivell requerit en aquest curs.</i></p>	<p>E. CT8, CT13, CG3</p> <p>F. CT6, CT13, CG18, CG24</p> <p>G. CG3, CE5, CE6, CG11, CG17, CE1, CE5, CE7</p> <p>H. CG2, CE7</p> <p>I. CT9, CT11, CT12, CT13, CT16, CT17, CG23, CG24, CE2, CE4, CE5</p> <p>J. CE1, CE2, CE4, CE5, CE6, CE7</p>
--	--

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

<p>4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i></p>	
<p>Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,...</p> <p><i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i></p>	<p>Planificació temporal <i>Planificación temporal</i></p>

Atendiendo tanto al descriptor general de esta asignatura, recogido en la Orden 24/11, de 2 de noviembre, de la Consejería de Educación, Formación y Empleo de la Generalitat Valenciana, por la que se establecen y autorizan los planes de estudio de los centros de enseñanzas artísticas superiores de música dependientes del ISEACV, conducentes a la obtención del título de Graduado o Graduada en Música:

Atenent tant al descriptor general d'aquesta assignatura, arreglat en l'Ordre 24/11, de 2 de novembre, de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació de la Generalitat Valenciana, per la qual s'estableixen i autoritzen els plans d'estudi dels centres d'ensenyaments artístics superiors de música dependents de l'ISEACV, conduents a l'obtenció del títol de Graduat o Graduada en Música:

"Desarrollo y perfeccionamiento de las capacidades técnica, musical y artística, que permitan abordar la interpretación del repertorio más representativo de los estilos propios del instrumento/canto. Conocimiento de los criterios interpretativos aplicables a dicho repertorio, de acuerdo con su evolución estilística. Práctica y estudio del repertorio orquestal o, en su caso, de la agrupación que corresponda. Desarrollo de las competencias de memorización y de actuación tanto en un escenario público como frente a un tribunal, de modo que permita afrontar los retos de la vida profesional."

"Desenvolupament i perfeccionament de les capacitats tècnica, musical i artística, que permeten abordar la interpretació del repertori més representatiu dels estils propis de l'instrument. Coneixement dels criteris interpretatius aplicables a aquest repertori, d'acord amb la seua evolució estilística. Pràctica i estudi del repertori orquestral o, si escau, de l'agrupació que corresponga. Desenvolupament de les competències de memorització i d'actuació tant en un escenari públic com enfront d'un tribunal, de manera que permeta afrontar els reptes de la vida professional."

"Trabajo con el clavecinista acompañante del repertorio solista de la especialidad formando un conjunto coherente y riguroso, destacando los aspectos interpretativos (convenciones estilísticas, comprensión holística, etc.) y performativos (sincronización, cohesión musical, técnicas escénicas, etc.). Estudio de dicho repertorio con el acompañamiento original"

"Trebll amb el clavecinista acompanyant del repertori solista de l'especialitat formant un conjunt coherent i rigorós, destacant els aspectes interpretatius (convencions estilístiques, comprensió holística, etc.) i performatius (sincronització, cohesió musical, tècniques escèniques, etc.). Estudi d'aquest repertori amb el seu acompanyament original"

Los contenidos globales de la misma en cuanto al repertorio repartidos a criterio del profesorado durante el 2º curso, de acuerdo con su carácter de enseñanza individualizada (ratio 1/1), están integrados por un conjunto de obras completas, que responden a los siguientes epígrafes genéricos:

Els continguts globals de la mateixa quant al repertori repartits a criteri del professorat durant el 2n curs, d'acord amb el seu caràcter d'ensenyament individualitzat (ràtio 1/1), estan integrats per un conjunt d'obres completes, que responen als següents epígrafs genèrics:

- Barroco Temprano Italiano
Primer barroc italià

I SEMESTRE

Técnica:

Tècnica:

-Replanteamiento de los hábitos de estudio, posturales, de movimiento y de coordinación.

Replantejament dels hàbits d'estudi, posturals, de moviment i de coordinació.

-Aprendizaje y desarrollo del lenguaje y estética de los diferentes estilos musicales del Barroco.

Aprenentatge i desenvolupament del llenguatge i estètica dels diferents estils musicals del Barroc.

- Iniciación al lenguaje del repertorio Clásico con técnicas y criterios históricos.

Iniciació al llenguatge del repertori Clàssic amb tècniques i criteris històrics.

-Desarrollo constante de la calidad del sonido.

Desenvolupament constant de la qualitat del so.

-Estudios de mecanismo, velocidad, escritura contrapuntística y ornamentación.

Estudis de mecanisme, velocitat, escriptura contrapuntística i ornamentació.

-Dinámica de los arcos históricos: golpes de arco básicos de cada periodo estilístico.

Dinàmica dels arcs històrics: colps d'arc bàsics de cada període estilístic.

-Técnica para el desarrollo de las diferentes técnicas históricas.

Tècnica pel desenvolupament de les diferents tècniques històriques

- Aprendizaje básico de la técnica de la Viola Tenor o Quinte du Violon, así como de la lectura en sus diferentes

<p>- Barroco Francés <i>Barroc francès</i></p> <p>- Gran Barroco Italiano <i>Gran barroc italià</i></p> <p>- Barroco Centroeuropeo y alemán <i>Barroc centreeuropeu i Alemany</i></p> <p>- Preclasicismo <i>Preclassicisme</i></p> <p>- Clasicismo <i>Classicisme</i></p> <p>- Música de Cámara: los diferentes papeles de la viola en este género <i>Música de cambra: els diferents papers de la viola en aquest gènere</i></p> <p>- Repertorio orquestal <i>Repertori orquestral</i></p> <p>Estos epígrafes aparecen reseñados con carácter indicativo para que el profesorado escoja de forma personalizada sobre los listados orientativos, las obras más convenientes para el alumno/a en cada momento según el orden que disponga, y responden a una visión integral del repertorio para viola barroca tanto en estilos como en géneros (a solo, de cámara y en orquesta). <i>Aquests epígrafs apareixen ressenyats amb caràcter indicatiu perquè el professorat esculla de forma personalitzada sobre els llistats orientatius, les obres més convenientes per a l'alumne/a a cada moment segons l'ordre que dispose, i responen a una visió integral del repertori per a viola barroca tant en estils com en gèneres (a sol, de càmera i en orquestra).</i></p> <p>Los contenidos en cuanto a técnica y técnica aplicada están centrados en resolver las necesidades del alumno/a en estos aspectos y pueden representar un trabajo previo enfocado hacia un mayor desarrollo técnico en paralelo con el estudio del repertorio. <i>Els continguts quant a tècnica i tècnica aplicada estan centrats a resoldre les necessitats de l'alumne/a en aquests aspectes i poden representar un treball previ enfocat cap a un major desenvolupament tècnic en paral·lel amb l'estudi del repertori.</i></p>	<p>claves. <i>Aprentatge bàsic de la tècnica de la Viola Tenor o Quinte du Violon, així com de la lectura en les seues diferents claus.</i></p> <p>Repertorio: <i>Repertori:</i></p> <p>-Repertorio representativo seleccionado según el párrafo anterior. <i>Repertori representatiu seleccionat segons el paràgraf anterior.</i></p> <p>II SEMESTRE</p> <p>Técnica y técnica aplicada: <i>Tècnica i tècnica aplicada:</i></p> <p>- Continuación de los contenidos del 1º. <i>Continuació dels continguts del 1er.</i></p> <p>Repertorio: <i>Repertori:</i></p> <p>- Repertorio representativo seleccionado según el párrafo anterior. <i>Repertori representatiu seleccionat segons el paràgraf anterior.</i></p>
--	--

5 **Activitats formatives** *Actividades formativas*

5.1 **Activitats de treball presencials** *Actividades de trabajo presenciales*

ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Exposició de continguts per part del professorat o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. <i>Exposición de contenidos por parte del profesorado o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i>	10,00%	60 H

Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professorat. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumnat. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesorado. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.</i> <i>Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumnado.</i>	2,00%	12 H
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinares.</i>	1,00%	6 H
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	1,00%	6 H
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumnat. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumnado.</i>	2,00%	12 H
SUBTOTAL			16,00% 96 H

5.2 Activitats de treball autònom

Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	80,00%	480 H
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	2,00%	12 H
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències,... <i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,...</i>	2,00%	12 H
SUBTOTAL			84% ECTS 504 H

TOTAL   100% ECTS
600 H

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació

Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) Porcentaje otorgado (%)
1. Clases individuals: <i>Classes individuals:</i> -Valoración de la asistencia a clase: 20% (hasta el 90 % de las clases) <i>Valoració de l'assistència a classe: 20% (fins al 90 % de les classes)</i> -Valoración del rendimiento con el profesor: 40% <i>Valoració del rendiment amb el professor: 40%</i> -Valoración del rendimiento autónomo: 40% <i>Valoración del rendimiento autónomo: 40%</i>	1. A, B, C, D, E, G, H	30 %
2. Audiciones y recitales <i>Audicions i recitals</i>	2. A, B, C, D, E, F, G, H, I	45 %
3. Actividades complementarias <i>Activitats complementàries</i>	3. A, B, C, D, E, F, G, H, I	25 %

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega

Criterios de evaluación y fechas de entrega

Consideraciones generales:

Consideracions generals:

- El alumnado tendrá obligación de realizar **dos recitales**, aparte de las audiciones de clase, de unos 20 minutos cada uno con obras representativas de diferentes estilos. El primer recital tendrá lugar en enero/febrero y el segundo en junio.
*L'alumnat tindrà obligació de realitzar **dos recitals**, a part de les audicions de classe, d'uns 20 minuts cadascun amb obres representatives de diferents estils. El primer recital tindrà lloc al gener/febrer i el segon al juny.*
- Se tendrá en cuenta la actitud receptiva y el progreso durante el curso.
Es tindrà en compte l'actitud receptiva i el progrés durant el curs.
- El repertorio que requiera acompañamiento, deberá ser interpretado al menos con el clavecinista acompañante.
El repertori que requereisca acompanyament, haurà de ser interpretat almenys amb el clavecinista acompanyant.
- Los recitales se podrán realizar con la asistencia de otros/as profesores/as del departamento y se podrán unificar criterios de calificación entre los mismos, siendo el/la profesor/a del alumno/a quien otorgue la calificación final.
Els recitals es podran realitzar amb l'assistència d'altres professors/es del departament i es podran unificar criteris de qualificació entre els mateixos, sent el/la professor/a de l'alumne/a qui atorgue la qualificació final.
- La evaluación del proceso de aprendizaje del estudiante se basará en el grado y nivel de adquisición y consolidación de las competencias transversales, generales y específicas definidas para estos estudios.
L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'estudiant es basarà en el grau i nivell d'adquisició i consolidació de les competències transversals, generals i específiques definides per a aquests estudis.

El grado de aprendizaje alcanzado por el alumnado se expresará en calificación numérica

siguiendo una escala de 0 a 10, con un decimal, a la que se podrá adjuntar su correspondiente calificación cualitativa:

El grau d'aprenentatge aconseguït per l'alumnat s'expressarà en qualificació numèrica seguint una escala de 0 a 10, amb un decimal, a la qual es podrà adjuntar la seua corresponent qualificació qualitativa:

0 – 4,9 Suspenso (SS)

5,0 – 6,9 Aprobado (AP)

7,0 – 8,9 Notable (NT)

9,0 – 10 Sobresaliente (SB)

Criterios de evaluación:

Criteris d'avaluació:

1. El desarrollo de los factores técnicos, corporales e interpretativos que concurren en la ejecución.
El desenvolupament dels factors tècnics, corporals i interpretatius que concorren en l'execució.
2. La ejecución de obras del repertorio que demuestren la capacidad de autoaprendizaje.
L'execució d'obres del repertori que demostren la capacitat d'autoaprenentatge.
3. La autonomía en la resolución de problemas y dificultades técnicas que aparecen en los estudios y obras de la programación.
L'autonomia en la resolució de problemes i dificultats tècniques que apareixen en els estudis i obres de la programació.
4. El dominio de la lectura explícita de la partitura donde se incluyen: afinación, fraseo, articulación, dinámica, agógica, color tímbrico, etc.
El domini de la lectura explícita de la partitura on s'inclouen: afinació, frasege, articulació, dinàmica, agògica, color tímbric, etc.
5. La capacidad para utilizar el análisis como herramienta fundamental en la interpretación.
La capacitat per a utilitzar l'anàlisi com a eina fonamental en la interpretació.
6. El uso de las técnicas de concienciación corporal, autodominio y un comportamiento correcto en la presentación delante del público.
L'ús de les tècniques de conscienciació corporal, autodomini i un comportament correcte en la presentació davant del públic.
7. La calidad en la realización de los ejercicios, estudios y obras.
La qualitat en la realització dels exercicis, estudis i obres.
8. La interpretación en clase y en público obras de épocas, estilos y géneros diferentes.
La interpretació en classe i en públic obres d'èpoques, estils i gèneres diferents.

6.3 Sistemas de recuperación

Sistemes de recuperació

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

La convocatoria extraordinaria se realizará, según instrucciones del ISEACV, en julio de 2023. En ella se incluirán todos los contenidos del curso, quedando a criterio del profesorado la elección de repertorio durante dicha convocatoria.

La convocatòria extraordinària es realitzarà, segons instruccions de l'ISEACV, al juliol de 2023. En ella s'inclouran tots els continguts del curs, quedant a criteri del professorat l'elecció de repertori durant aquesta convocatòria.

Los porcentajes de la nota final de la convocatoria extraordinaria quedan distribuidos de la siguiente manera:

Els percentatges de la nota final de la convocatòria extraordinària queden distribuïts de la següent manera:

-30%, asistencia y aprovechamiento de las clases.
30%, assistència i aprofitament de les classes.

-30%, recital de la convocatoria extraordinaria.
40%, recital de la convocatòria extraordinària.

-20%, realización de audiciones durante el curso.
20%, realització d'audicions durant el curs.

-20%, realización de actividades complementarias.
20%, realització d'activitats complementàries.

Asimismo, el profesorado podrá también realizar recuperaciones de contenido a lo largo del curso.
Així mateix, el professorat podrà també realitzar recuperacions de contingut al llarg del curs.

7 Bibliografía

Bibliografia

Las obras que a continuación se detallan son orientativas y seleccionadas como las más representativas y pedagógicas del amplio repertorio para viola. Se emplearán según el criterio del profesorado, en función del nivel del alumnado, con el fin de guiarle a conseguir un nivel técnico y musical teniendo en cuenta los objetivos y contenidos indicados para este curso.

Les obres que a continuació es detallen són orientatives i seleccionades com les més representatives i pedagògiques de l'ampli repertori per a viola. S'empraran segons el criteri del professorat, en funció del nivell de l'alumnat, amb la finalitat de guiar-li a aconseguir un nivell tècnic i musical tenint en compte els objectius i continguts indicats per a aquest curs.

Libros teóricos

- BUELLOW, GEORGE: *A History of Baroque Music* (Indiana University Press, 2004)
- HOLMAN, P.: *Four and Twenty Fiddlers: the Violin at English Court 1540-1690* (Oxford, 1995)
- KORY, AGNES: *A wider Role for the Tenor Violin* (GSJ, 1994)
- SAGERMAN, E.: *The Name 'Tenor Violin'* (GSJ, 1996)

Repertorio

a) Renacimiento tardío y barroco temprano

- ALLEGRI, LORENZO: *Balletti Medicei* (Florença, 1618)
- CACCINI, FRANCESCA: *Balletti* (Florença, 1611-1626)
- CASTELLO, DARIO: *Sonate Concertate in Stilo Moderno* (Venecia, 1629)
- MARINI, BIAGIO: *Sonate, sinfonie e ritornelli Op.8* (Venecia, 1629)
- MODERNE, JACQUES: *Musique de Joye* (París, 1550)
- ORTIZ, DIEGO: *Recercadas del Tratado de Glosas* (Roma, 1553)
- PANDOLFI, GIOVANNI: *Sonate per Chiesa e Camera Opp.3-4* (Innsbruck, 1660)

- PRAETORIUS, MICHAEL: *Terpsichore* (1612)
- ROSENMÜLLER, JOHANN: *Sonaten* (Nüremberg, 1682)

b) Gran barroco italiano

- ALBINONI, TOMASO: *Trattenimenti Armonici per Camera* (Amsterdam, 1712)
- BONPORTI, FRANCESCO: *Invenzione Op.10* (Venecia 1707)
- CALDARA, ANTONIO: *Sonate a solo*
- CORELLI, ARCANGELO: *Sonate Op.5* (Roma, 1700)
- LEONARDA, ISABELLA: *Sonatas a 1, 2, 3 y 4 instrumentos Op. 16* (Bologna, 1693)
- STROZZI, BARBARA: *Il primo libro de madrigali* (Venecia, 1644).

c) Barroco centroeuropeo y alemán

- BACH, JOHANN SEBASTIAN: *Suites BWV 1008 - 1009* (Cohten, 1720)
- BIBER, HEINRICH IGNAZ: *Mensa Sonora* (Salzburgo, 1680)
- MUFFAT, GEORG: *Florilegium Primum* (Augsburg, 1695)
- TELEMANN, GEORG P.: *Methodische Sonaten* (Hamburgo, 1728)
- *Scherzi Melodichi* (Hamburgo, 1734)
- *Concierto para viola y cuerda*

d) Barroco Francés

- JACQUET DE LA GUERRE, ÉLISABETH: *6 sonatas para violín y bajo continuo* (París, 1707)
- *4 sonatas en trío*
- SENAILLÈ, JEAN B.: *Deuxième Livre de Sonates* (París, 1712)
- FRANCOEUR, FRANÇOIS: *Premier Livre de Sonates* (París, 1720)

e) Preclasicismo

- BACH, C.P.E.: *Sonata para Viola y Clave obligado*
- BACH, W.F.: *2 Duetti para 2 violas*
- FLACKTON, WILLIAM: *3 Solos for Viola & Harpsichord Op.2* (Londres, 1770)
- GRAUN, JOHANN G.: *Sonata para viola y clave obligado en Fa M*